

מלווה: אבישי ויינגולד, מלווה בכיר במסילה ויועץ משפחתי

משפחת ברויאר, בני ברק

הכנסות: הבעל אברך ומקבל מלגה של 1,500 ש"ח. האישה עובדת במחשבים ומשתכרת כ-15,000 ש"ח בחודש. קצבת ילדים כ-1,400 ש"ח ועוד 1,000 ש"ח נוספים שמקבלים מדי חודש.

סה"כ הכנסות משק הבית - 18,900 ש"ח, ממוצע הכנסה לנפש 1,575 ש"ח.

רקע כללי: במשפחת ברויאר 10 ילדים, הגדול בן 20 ומתקרב לגיל שידוכים. משפחה ברוכת ילדים, האם הינה המפרנסת העיקרית. האתגר המרכזי שלהם אלו ההוצאות הרבות העומדות על כ-24,000 ש"ח בחודש, פער של 5,000 שקלים מעבר להכנסות מדי חודש.

לדבריהם, קיים אתגר סביב דמי כיס וביגוד מסוים שהילדים הגדולים רוצים, בקשות לכסף עבור אוכל מוכן ודברים שאינם חלק מבסיס התקציב. בחמישישישי יש אווירה של קניות של אוכל מוכן מעל היכולות. הם מרגישים שקשה להם להתנהל אחרת מכיוון שכולם חיים כך. המשפחה מרגישה שיש צורך בהכוונה כלכלית לילדים המתבגרים והבנת ערך הכסף. הרבה מן ההוצאות הן הוצאות 'פתאום' - פתאום ישנו טיול לאחד הילדים, סיום או עונג שבת, אירוע בארגון בתיא, מסיבות וכיוצא ב. בתחום זה המשפחה מרגישה שהיא צריכה הכוונה, כלים ודרך ברורה כיצד להתנהל בזה נכון, תוך תכנון מקדים וראיית הנולד.

הם סיפרו שהם מנסים לעיתים לחסוך ולהתייעל, ובסוף בקלקול אחד של אינסטלציה או מכונת כביסה הם משלמים 400 ש"ח והדבר הזה יוצר תסכולים וחוסר יכולת לשמור על איזון תקציבי.

במהלך הפגישה שאל הבעל: "יש לאשתי עבודה עם הכנסה מכובדת, והשאלה היא האם משפחה בסדר גודל שלנו יכולה לגמור את החודש ללא דקדוקי עניות בלי לעזוב את הכולל? ואם כן, איך מיישמים את זה? כולל הוצאות מזדמנות כגון דוד שמש שמתפוצץ, טיפולי שיניים, תיקונים בבית ועוד, ללא הסתמכות על תמיכות ומתנות מבחור".

הם מאמינים שתכנון משותף מראש של ההוצאות הצפויות, וגם הלא צפויות, יעשה הרבה סדר ואיזון.

דבר המערכת: למה בחרנו במשפחת ברויאר? ובכן, משפחה ברוכת ילדים, הבעל אברך והאישה מפרנסת יחידה ומשתכרת לא מעט, ובכל זאת לא גומרים את החודש. משפחה זו היא סיפור דומה בהרבה מאד בתים בציבור החרדי, וגם היא תגיע לאיזון ושלווה כלכלית בעזרה על ידי הליווי הכלכלי.

החזון הכלכלי של משפחת ברויאר:

א. להצליח לגמור את החודש ולחסוך וכן לתכנן ולש-לם את ההוצאות מראש ולא אחרי.
ב. להגיע לשלווה ורוגע, להצליח ללמוד בצורה מיושבת בלי טרדות של חובות באמצע הלימוד, רוגע ושלוש בית ללא ויכוחים עם הילדים המתבגרים.

דברים לטיפול בדחיפות: המשפחה נמצאת במינוס של כ-20,000 ש"ח וזה מעל גובה המשכורת שלהם. לדבריהם: "הבנק ממש לוחץ עלינו שנכסה את המינוס ומציע גם הל-וואה מטעמו. אנחנו לא יודעים מה לעשות, מתלבטים אולי כדאי למשוך את הכסף מקרן ההשתלמות של האישה כדי לחסוך את הריביות הגבוהות על המינוס שלנו בינתיים, וכך נוכל להתחיל את התהליך נקי ועם דף חלק".

דבר המלווה: המלצתי להם שלא למשוך כספים כרגע מקרן ההשתלמות. השתמשתי ב'משל הפרה' שאנו מזכירים תמיד, שאפשר לשחוט אותה וליהנות מן הבשר למשך שבוע, אך אחר כך אין פרה. בהרבה מקרים פתרונות פלסטר כאלו חור-סמים אותנו ולא דוחפים אותנו להתיעלות ולהגדלת הכנסות. לכן המלצתי שיספרו לבנקאי שהם נמצאים בתהליך ליווי במסילה, ושיבקשו ארכה עד לסוף התהליך הכלכלי שלהם. הם ביקשו מכתב המלצה לבנק, וקיבלו.

וקר המחיה שעלה לכותרות בשבועות האחרונים, משפיע על כל אחד מאתנו. כולנו מרגישים איך הקניות השבועיות מתייקרות: החשמל, הדלק, הארנונה, השתייה, המס ההזוי על הכלים החד-פעמיים ומה לא, הכל התייקר.

את המחירים הגואים קשה לשנות, ספק אם מחאה חברתית רחבה תוכל להחזיר את הגלגל לאחור, אבל יש דרך לצלוח את הגל הזה ברמה המשפחתית. אנחנו יכולים לשנות את הרגלי הצריכה שלנו, לקנות נכון - ולהתנהג באחריות מבחינה כלכלית.

"יתד נאמן" משיק השבוע את הפרויקט "לכלכל בלי לקלקל" - התנהגות כלכלית נבונה" בשיתוף בנק לאומי וארגון "מסילה לכלכלה נבונה". הפרויקט התחיל לפני חודשיים בערב טלפוני מרתק בו נידונו שלל נושאים חשובים בכלכלת הבית בהשתתפות טובי המומחים: ר' יצחק חסדיאל, מנהל מגזרים ייחודיים בלאומי, הרב נחום ברוק, מנהל מקצועי במסילה והרב אבישי ויינגולד, מלווה בכיר במסילה.

כפי שהבטחנו בזמנו, חמש משפחות יקבלו ליווי מומחי מסילה לשלווה ואיזון כלכלי, תוך שאנחנו הקוראים נוכל ללמוד כיצד להתנהל נכון יותר. מאות פניות התקבלו במערכת יתד נאמן בבקשה לקבל תהליך ליווי. הליך המיון היה ארוך, אבל בסופו בחרנו את חמש המשפחות המייצגות מקרים אופייניים בציבור שלנו, והם שיקבלו את התהליך הליווי.

בסדרת כתבות נסקר כאן את המשפחות, הקשיים הכלכליים שלהן, הסיבות שהן נבחרו, ונלווה את התהליך המקצועי עצמו עד להצלחה גדולה בעזרה.

כחלק מהליווי נשלב נתונים ואינדיקציות על הכנסות משקי בית חרדיים, יתרות משכנתא, אחוזי הפרשה לחיסכון, צריכה לנפש ועוד הרבה נתונים ומספרים המשפיעים על התנהלות משק הבית החרדי בישראל.

מלווה: נחום ברוק, מנהל מקצועי ב'מסילה'

משפחת קליין, בית שמש

הכנסות: הבעל אברך ומקבל 3,950 שקלים בחודש ממלגת דתות פלוס תוספת מהכולל. האישה מנהלת מוסד לבנות ומשתכרת כ-8,700 ש"ח בחודש. דש. קיימת עוד הכנסה מדי פעם של 400 שקלים.

בסה"כ הכנסות משק הבית - 13,050 ש"ח. ממוצע של 4,350 ש"ח לנפש. קיימת דירה ברשותם בשווי 1.3 מיליון שקלים, יתרת משכנתא של 750 אלף ש"ח, עם הח-זרים חודשיים של 4,070 ש"ח בחודש. ברשותם 2 חשבונות בנק, משתמשים בכרטיסי אשראי ובמזומן.

רקע כללי: משפחת קליין היא משפחה צעירה עם ילד אחד. בעבר הם רצו מספר פעמים לפנות לארגון מסילה לתהליך ליווי, שכן הם הבינו שמהו להתנהלות הכ-לכלית שלהם לא נכון, אך הם דחו את זה שוב ושוב. כשהקשיבו לכנס המיוחד של יתד נאמן, בנק לאומי וארגון מסילה, הם הרגישו שהדברים ממש מדברים אליהם וגורמים להם לעשות שינוי. לדבריהם, הם כבר החלו במודעות מסוימת ושימת לב לפרטים הקטנים בהתנהלות הכלכלית, וכאשר שמעו על ההטבה המיוחדת שניתנה למשתתפי הכנס - תהליך ליווי כלכלי ע"י מומחי מסילה מתנת בנק לאומי - הם מיהרו להירשם לתוכנית ושי-מחים מאד שנבחרו. לדברי הבעל: "עצם תהליך הליווי זה עוד דרך להתייעל ולהרוויח עוד כסף, לשנות הרגלים ודפוסי חשיבה אשר גרמו לנו בעבר להתנהלות שגויה ולאובדן כספים רבים".

דבר המערכת: למה בחרנו במשפחת קליין? ובכן, כשעברנו על הטפסים שהגישו, ראינו משפחה בתחילת החיים, שמשכורת לא מעט ביחס לגודל המשפחה, ובכל זאת לא מצליחה לסגור את החודש. לדבריהם, "אנחנו רואים שכולם סביבנו עם הרבה ילדים כן מצליחים להסתדר ואנחנו לא. הכסף נעלם ולא מבינים לאיפה". הם מאוד נלחצים כשאין כסף ומאמינים בחיים עם תקציב מאוזן ומתוכנן, אך לא מצליחים לעשות זאת.

החזון הכלכלי של משפחת קליין:

א. שהכסף יספיק לנו למה שצריך, שלא ניגרר אחרי הצרכים שלנו וניכנס לחובות והלוואות גרועות, הרגשת רווחה כלכלית בבית.
ב. להצליח לחתן ילדים בכבוד, לא מחפשים להיות גבירים.
ג. הרגשת ביטחון כלכלי וחיסכון קבוע מדי חודש.

דבר המלווה: במהלך הפגישה הוסבר למשפחה על כלכלה התנהגותית ועל כך ש-80% מקבלת ההחלטות שלנו מגיעות ממקום התנהגותי ולא רציונלי. התמקדנו בהבנת המושג "מלאי מגדיר שימוש" - ככל שיש לנו יותר אנו נצרוך יותר, וזה נכון בכל תחומי החיים: בכסף, בזמן, במוצרים, בכל דבר.

המשפחה אוספת מסמכים ונתונים וממלאת את טבלת האקסל המיוחדת של ארגון מסילה. כך ייווצר שיקוף ברור של הכנסות והוצאות ע"ב חודשי ושנתי כולל הוצאות בלתי צפויות, והמשפחה תגיע בעזרת 'למספר' המדויק. משלב המודעות נתקדם לאיזון, חזון ובניית תוכנית מותאמת שתביא אותם לשלווה בעזרה.